

การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของ 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยนไต้หวัน*The Grammaticalization of 個 e⁵ in Taiwanese Hokkien

สิริวรรณ แซ่โจ้ว (Siriwan Saengow)**

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 e⁵ ในฮกเกี้ยนไต้หวัน ผลการศึกษาพบว่า 個 e⁵ กลายหน้าที่จากลักษณะนามเป็นคำเสริมโครงสร้าง และกลายหน้าที่เป็นคำลงท้ายแสดงการยืนยัน ลักษณะการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์เป็นแบบทิศทางเดียว (unidirectionality) ผู้วิจัยไม่พบกระบวนการกลายหน้าที่จากคำไวยากรณ์เป็นคำเนื้อหา (degrammaticalization) ดังเช่นคำลักษณะนาม 個 gai⁵ ในภาษาถิ่นโบราณทางใต้ของจีนอย่างภาษาแต้จิ๋วซึ่งกลายหน้าที่จากคำนิยมสรรพนามไปเป็นวิกิตรรณกริยา

คำสำคัญ : 個 e⁵ กระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ ภาษาฮกเกี้ยนไต้หวัน

** เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักในการศึกษาภาษาถิ่นจีน This paper aims to raise awareness of Chinese dialect study

*** อาจารย์ ดร. ประจักษ์วิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาปัจจุบันตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Ph.D., Instructor at Department of Modern Eastern Languages, Faculty of Arts, Silpakorn University,
(email: siriwan_porpor@hotmail.com)

Abstract

This paper aims to study the grammaticalization of 個^e in Taiwanese Hokkien. It is found that a classifier 個^e is grammaticalized to a structural particle and a final particle respectively, reflecting a unidirectionality in the grammaticalization process. It is not found that a degrammaticalization is involved in the process like the development of a demonstrative 個^{gai} to be a copula verb in Teochew, an ancient Southern Chinese dialect.

Keywords: 個^e, grammaticalization, Taiwanese Hokkien

บทนำ

ภาษาหมิ่นหนันหรือที่คนไทยรู้จักในนามภาษาฮกเกี้ยน เมื่อกว่าร้อยปีก่อนมีชื่อเรียกว่าภาษาฮกโล่ (福佬話) “ฮกโล่” หมายถึงชาวฮกเกี้ยนที่อพยพจากมณฑลฮกเกี้ยนประเทศจีนมาที่เกาะไต้หวัน ภาษาฮกโล่จึงหมายถึงภาษาของคนฮกเกี้ยน (Hong Wei-ren 1995: 6, อ้างถึงใน Wu Kun-ming 1997: 72) นั่นเอง ภาษานี้เป็นหนึ่งในภาษาถิ่นที่สำคัญ 8 ภาษาในประเทศจีน ซึ่งภาษาถิ่นทั้ง 8 ภาษานั้นประกอบไปด้วย ภาษาทางตอนเหนือ (หมายถึงภาษาถิ่นที่ใช้กันทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศจีน), ภาษาอู๋ (หมายถึงภาษาถิ่นในมณฑลเจียงซูและมณฑลเจ้อเจียง), ภาษาเซียง (หมายถึงภาษาถิ่นในมณฑลหูหนาน), ภาษากัน (หมายถึงภาษาถิ่นในมณฑลเจียงซี), ภาษาฮักกา (หมายถึงภาษาแคะ), ภาษาหมิ่นหนัน (หมายถึงภาษาถิ่นทางตอนใต้ของมณฑลฮกเกี้ยน), ภาษาหมิ่นตง (หมายถึงภาษาถิ่นทางตะวันออกของมณฑลฮกเกี้ยน), และภาษาเยว่ (หรือที่คนไทยรู้จักกันในชื่อภาษากว๋างตุ้ง) ภายใต้ภาษาหมิ่นหนันหรือภาษาฮกเกี้ยนนี้ยังสามารถแบ่งออกเป็น 5 เขตภาษาย่อยได้อีก ได้แก่ เขตภาษาเซี่ยเหมิน (廈門話區), เขตภาษาเฉวียนโจว (泉州話區), เขตภาษาจางโจว (漳州話區), เขตภาษาหลงเหยียน (龍巖話區) และเขตภาษาต้าเถียน (大田話區) นอกจากนี้จะแพร่หลายอย่างกว้างขวางในเขตมณฑลฮกเกี้ยนแล้ว ภาษาหมิ่นหนันยังปรากฏการใช้ที่แพร่หลายข้ามเขตมณฑลและเขตประเทศอีกด้วย ลักษณะการใช้ข้ามเขตมณฑลที่แพร่หลายที่สุดนั้นได้แก่ การใช้ในเกาะไต้หวัน (ชื่อเดิมคือเกาะฟอร์โมซา Formosa) ตามการสำรวจขั้นต้นของหลินเป่าชิง (Lin Bao-qing 1992) มีการระบุว่า ทางตอนเหนือกับทางตอนกลาง (臺中, 臺北) ในเกาะไต้หวัน ภาษาฮกเกี้ยนของที่นั่นจะมีสำเนียงค่อนข้างเหมือนภาษาฮกเกี้ยนในเมืองเฉวียนโจว ส่วนทางตอนใต้ในเขตเกาสง (臺南, 高雄) สำเนียงก็จะค่อนข้างเหมือนฮกเกี้ยนในเมืองจางโจวเป็นหลัก สำหรับการแพร่หลายข้ามเขตประเทศที่เห็นค่อนข้างชัดก็คือ การใช้ภาษาฮกเกี้ยนในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย เป็นต้น ในประเทศฝั่งตะวันตกที่มีชาวจีนโพ้นทะเลย้ายถิ่นฐานไปตั้งรกรากกันมาก เช่น อังกฤษและอเมริกา ก็มีการใช้ภาษาฮกเกี้ยนกันอย่างกว้างขวางด้วยเช่นกัน

ในทศวรรษที่ผ่านมาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาจีนถิ่นเป็นเรื่องหนึ่งที่มีการศึกษาไว้มากพอสมควร อย่างไรก็ตามการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของลักษณนามในภาษาจีนถิ่นมีผู้ศึกษาไม่มากนักจากการศึกษาพบว่า 個 เป็นลักษณนามที่มีความถี่ในการปรากฏสูงทั้งในภาษาจีนถิ่นเหนือและภาษาจีนถิ่นใต้ นักภาษาศาสตร์จีนได้ศึกษาหน้าที่และความหมายของ 個 gè ในภาษาแมนดารินไว้อย่างกว้างขวาง จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมาเบื้องต้นพบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคำว่า 個 gè ในหน้าที่หลักคือคำลักษณนามและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับคำกริยาหลายชิ้นด้วยกัน ในหนังสือเรื่อง 800 คำที่ใช้ในภาษาจีนปัจจุบัน (《現代漢語八百詞》) ของ หลี่ชูเซียง (Lü Shu-xiang 1944: 222) ได้กล่าวไว้ว่า นอกจากหน้าที่การเป็นคำลักษณนามแล้ว 個 gè ยังสามารถปรากฏอยู่ในหน่วยสร้าง “V+個+adj/V” ได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น 我必須問個明白才好執行。Wǒ bixū wèn ge míngbai cái hǎo zhíxíng. ฉันจำเป็นต้องถามให้รู้เรื่องถึงจะดำเนินการได้สะดวก ทำหน้าที่ใกล้เคียงกับคำเสริมโครงสร้าง得 de ที่วางอยู่หลังคำกริยา เพื่อเชื่อมคำกริยากับส่วนเสริมกริยา “V+得+.....” ตัวอย่างเช่น 只有這套書一直保存得很好。Zhǐyǒu zhè tàoshū yìzhí bǎocún de hěn hǎo. มีเพียงหนังสือชุดนี้เท่านั้นที่เก็บรักษาไว้อย่างดีมาตลอด ต่อมานักวิชาการหลายท่านได้แก่ จ้าวเหวียนเหริน (Zhao Yuan-ren 1979: 162-163), จูเต๋อซี (Zhu De-xi 1982: 138-139), หม่าชิงจู (Ma Qing-zhu 1992) เส้าจิงหมิน (Shao Jing-min 1984) ได้ออกมาวิเคราะห์หน่วยสร้าง “V+個+adj/V” อย่างละเอียดโดยอธิบายว่า ส่วนที่แสดงผลของการกระทำที่เป็นคำคุณศัพท์หรือกริยามักจะแสดงออกมาในรูปของส่วนเสริม ซึ่งการจะทำให้คำคุณศัพท์หรือกริยาเหล่านั้นกลายเป็นส่วนเสริมได้นั้น ต้องอาศัยคำลักษณนาม 個 gè เข้ามาช่วยเปลี่ยนคุณสมบัติคำให้เป็นส่วนแสดงผล โดยนำคำว่า 個 gè ไปวางไว้ที่หน้าคำคุณศัพท์หรือกริยานั้น แต่นอกจากคำอธิบายเกี่ยวกับการแปลงคำคุณศัพท์หรือกริยาให้เป็นส่วนแสดงผลแล้ว ก็ไม่ได้มีการอธิบายเพิ่มเติมถึงหน้าที่การสื่อความของหน่วยสร้างนี้ว่าแตกต่างจากหน่วยสร้าง “V+得+.....” อย่างไร เป็นความแตกต่างที่อยู่ในระดับวากยสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการตีความด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์หรือไม่ ซึ่งเหลยตงผิง (Lei Dong-ping 2012: 134) ได้ออกมาตั้งข้อสังเกตในประเด็นนี้ว่า หน่วยสร้าง “V+個+adj/V” ที่ใช้ในบางบริบ เมื่อมีอัตราการใช้ที่บ่อยขึ้น จึงมีโอกาสสูงที่จะเกิดกระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ คือสูญเสียลักษณะของหมวดคำเดิมจากคำบอกเนื้อความ (ลักษณนาม) เปลี่ยนแปลงไปสู่หน้าที่ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ (เน้นน้ำเสียง) โดยทำหน้าที่เน้นคำคุณศัพท์หรือคำกริยานั้นๆ เพื่อแสดงการเน้นน้ำเสียงของผู้พูด มากไปกว่านั้นก็คือ หน่วยสร้าง “V+個+adj/V” นำมาใช้แสดงความปรารถนาของผู้พูดว่าอยากกระทำให้ได้ผลถึงระดับที่ต้องการ เช่นในตัวอย่างข้างต้น 問個明白 wèn ge míngbai ถามให้รู้เรื่อง ประโยคนี้เป็นการสื่อความหมายว่าผู้พูดต้องการถามให้รู้กระจ่าง ไม่ใช่แค่ถามให้รู้เพียงผิวเผิน ซึ่งต่างจากหน่วยสร้าง “V+得+.....” เพราะหน่วยสร้าง “V+得+.....” นำมาใช้บรรยายผลที่เกิดขึ้นของการกระทำที่เกิดจากการตัดสินใจทางภววิสัยเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ หน่วยสร้าง “V+得+.....” ปรากฏจากการเน้นน้ำเสียงจากผู้พูด แต่เป็นการบรรยายผลจากสถานการณ์ที่เห็นตรงหน้า ไม่ใช่ความต้องการของผู้พูดที่อยากจะให้เกิดผลนั้นๆ จึงเห็นได้ว่า 個 gè ในหน่วยสร้าง “V+個+adj/V” มีการสูญเสียลักษณะการเป็นคำลักษณนามทั่วไป แล้วพัฒนาไปสู่คำเสริมโครงสร้างที่มักปรากฏระหว่างคำกริยาและส่วนเสริม ซึ่งเมื่อส่วนเสริมไม่ใช่คำนาม จึงต้องใช้หลักทางวัจนปฏิบัติศาสตร์มาช่วยตีความ 問個明白 wèn ge míngbai จึงต้องแปลเป็นภาษาไทยว่า ถามให้รู้เรื่อง ไม่สามารถแปลตรงตัวตามรูปที่ปรากฏทีละคำได้ว่า *ถามให้ได้ว่าซึ่ง 1 (ความ) เข้าใจ

จะเห็นว่าความหมายที่ฝังตัวอยู่ในหน่วยสร้าง “V+個+adj/V” มาจากการตีความที่ใหญ่กว่าระดับคำ แต่หน่วยสร้าง “V+得+.....” ไม่มีลักษณะเฉพาะในส่วนนี้

อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ที่ทางไวยากรณ์และความหมายของ 個 ในภาษาจีนถิ่นใต้โดยเฉพาะในภาษาหมิ่นหนันพบน้อยมาก Xu and Matthews (2011) พบว่า 個 gai⁵ ในภาษาแต้จิ๋วอยู่ในประเภทคำหลายหน้าที่ (polyseme) เพราะมีอยู่ 5 หน้าที่ด้วยกัน อันประกอบไปด้วยหน้าที่การเป็นคำ ลักษณะนาม คำนิยมสรรพนาม วิกตรกรรกริยา คำเสริมโครงสร้าง และคำลงท้ายแสดงการยืนยัน และยังให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมอีกว่ากระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า 個 gai⁵ มาจากคำลักษณะนามซึ่งมีวิวัฒนาการ 2 ทิศทาง ทิศทางที่ 1 เปลี่ยนแปลงไปสู่คำนิยมสรรพนาม และพัฒนาไปสู่การเป็นวิกตรกรรกริยา ทิศทางที่ 2 เปลี่ยนแปลงไปเป็นคำเสริมโครงสร้าง และพัฒนาไปสู่คำลงท้ายแสดงการยืนยัน

เมื่อพิจารณางานวิจัยที่มุ่งศึกษาคำว่า 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยนได้หันกลับพบว่ามีการศึกษาทางด้านจำแนกหมวดคำเป็นหลัก (Lin Bao-qing 1992: 24,63; Huang Rong-tai 2007: 5) ยังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์โดยเฉพาะ บทความนี้จะได้กล่าวถึงหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำดังกล่าว พร้อมทั้งศึกษากระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำนี้ในภาษาฮกเกี้ยนได้หัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของ 個 e⁵ ในฮกเกี้ยนได้หัน
2. ศึกษาการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 e⁵ ในฮกเกี้ยนได้หัน

สมมุติฐานการวิจัย

การกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยนได้หัน เป็นแบบทิศทางเดียว (unidirectionality) แตกต่างจาก 個 gai⁵ ในภาษาแต้จิ๋วที่กลายหน้าที่หลายทิศทาง (polygrammaticalization)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. เก็บข้อมูล 個 e⁵ ในบทละครที่ขับร้องด้วยภาษาหมิ่นหนันสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงพร้อมทั้งศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายเพื่อศึกษาพัฒนาการเชิงประวัติ
2. เก็บข้อมูลตัวอย่างประโยคพูดจากบทสนทนาภาษาฮกเกี้ยนได้หันในชีวิตประจำวันโดยสอบถามจากผู้บอกภาษาชื่อ นาย อู่จงหลิง 吳宗凌 อายุ 27 ปี ชาวเมืองเกาสง ในไต้หวัน ช่วงเวลาการสัมภาษณ์เริ่มตั้งแต่วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2561 จนถึงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2561
3. เปรียบเทียบ 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยนได้หันกับ 個 gai⁵ ในภาษาแต้จิ๋ว
4. สรุปทิศทางการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยนได้หัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดเรื่องการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์

หน่วยสร้างทางไวยากรณ์ปรากฏขึ้นเพราะเกิดกระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์บางอย่าง ดังเช่นตัวอย่างที่เกี่ยวกับคำว่า 個 gè ในภาษาแมนดารินที่กล่าวไปแล้วในบทบทวนวรรณกรรม ในอีกด้านหนึ่ง 個 ในภาษาถิ่น ก็มีลักษณะการกลายหน้าที่ที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อยไปกว่าในภาษาแมนดาริน โดยเกิดจากการสูญเสียคุณสมบัติของความหมายประจำคำที่มีอยู่เดิม พร้อมกับมีหน้าที่ทางไวยากรณ์บางอย่างเพิ่มขึ้นมา กระบวนการเปลี่ยนแปลงของคำในลักษณะนี้มีความสัมพันธ์กับกระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์โดยตรง ดังนั้น การวิจัยที่จะเกิดขึ้นในบทความนี้ ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดเรื่องกระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ Hopper and Traugott (1993, 2003: 99-124) มาวิเคราะห์กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับคำว่า 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยนใต้หวัน กระบวนการกลายหน้าที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้ประกอบไปด้วย การทำให้เกิดความหมายทั่วไป (generalization) การสูญเสียลักษณะของหมวดคำเดิม (decategorialization) และการแยกตัว (divergence) การทำให้เกิดความหมายทั่วไปหมายถึง การที่ความหมายประจำคำของคำคำหนึ่งพัฒนาไปสู่ความหมายทั่วไปหรือบริบทที่กว้างมากขึ้น การสูญเสียลักษณะของหมวดคำเดิมคือการเปลี่ยนแปลงที่พัฒนาไปอีกขั้น จากคุณสมบัติของคำบอกเนื้อความ (คำนาม คำลักษณนาม คำกริยา คำคุณศัพท์) ได้สูญเสียคุณสมบัติการเป็นคำบอกเนื้อความเหล่านี้ไป กลายเป็นคำที่หากปรากฏเพียงลำพังจะไม่สามารถสื่อความหมายได้ ซึ่งคือคำไวยากรณ์นั่นเอง ส่วนการแยกตัวหมายถึง การที่คำคำหนึ่งแยกตัวออกไปเป็นคำอีกคำในหน้าที่ใหม่ โดยที่หน้าที่และความหมายประจำคำที่มีอยู่เดิมก็ไม่ได้สูญเสียไป ส่วนคำใหม่ที่แยกตัวออกมาก็มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่ไม่เหมือนกับคำเดิม ดังนั้น กระบวนการแยกตัวจึงเป็นการที่คำทั้งในหน้าที่เก่าและหน้าที่ใหม่ยังปรากฏการใช้งานอยู่ การศึกษากระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์นอกจากจะมีประโยชน์ในการศึกษาองค์ความรู้ทางไวยากรณ์แล้ว ยังทำให้ผู้เรียนเพิ่มความเข้าใจในการเรียนรู้ภาษาเมื่อต้องพบกับโครงสร้างที่ซับซ้อนได้ดียิ่งขึ้น งานวิจัยจำนวนมากสนับสนุนเรื่องความซับซ้อนของโครงสร้างไวยากรณ์ที่มีผลต่อการรับรู้ภาษาที่สองของผู้เรียนด้วยเช่นกัน (Meral 2017, เกียรติวัธน์ ตั้งสิริวัธน์ และคณะ 2560, พรรศณีย์ โมรา 2561)

การกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของลักษณนาม

เป็นเรื่องที่น่าสนใจที่กระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของลักษณนามเกิดขึ้นแต่เฉพาะคำลักษณนามเพียงไม่กี่คำ ประเด็นนี้มีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของคำลักษณนามนั้นๆ อยู่ไม่น้อย เหตุผลของการจำเป็นต้องมีคำลักษณนามของภาษาบางภาษาในโลกเป็นสิ่งที่นักภาษาศาสตร์มากมายให้ความสำคัญ ภาษาที่ปรากฏคำลักษณนามส่วนใหญ่ คำลักษณนามเหล่านั้นจะเริ่มจากคุณสมบัติการเป็นคำนามมาก่อน ซึ่งคำนามจะมีคุณสมบัติแค่การสื่อความหมายประจำคำของตัวเองเพียงอย่างเดียว ไม่มีคุณสมบัติของการแยกประเภท ไม่สามารถทำหน้าที่เป็นคำบอกจำนวนได้ ซึ่งคุณสมบัตินี้อยู่ในคำ “ลักษณนาม” (Greenberg 1972, อ้างถึงใน Lehmann 2010) แต่ก็มีบางภาษาที่จำนวนคำลักษณนามมีไม่มาก เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน ภาษาเหล่านี้เพียงแค่นำคำบอกจำนวนมาไว้หน้าคำนามก็เพียงพอในการสื่อความหมายบอกจำนวนนับ ภาษาจีนเป็นตัวอย่างของภาษาที่มีระบบคำลักษณนามที่ชัดเจนภาษาหนึ่ง กระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำลักษณนามในภาษาจีนมีประเด็นที่น่าสนใจประการหนึ่ง Xing (2013) ระบุว่า คำลักษณนามในภาษาจีนที่มีต้นกำเนิดความหมาย (source meaning) เดียวกันหรือใกล้เคียงกัน คำหนึ่งอาจจะพัฒนาไปสู่

ความหมายทั่วไป สามารถใช้กับคำนามที่มีลักษณะเป็นนามธรรมได้ ในขณะที่คำลักษณนามอื่นๆที่มีความหมายใกล้เคียงกันอยู่นั้นจะไม่มีคุณสมบัตินี้ ขอบเขตของการใช้ของหมวดคำลักษณนามค่อนข้างมีจำกัดและสื่อความหมายไปในทางรูปธรรม เช่นคำว่า 條 tiáo และคำว่า 支 zhī ต่างมาจากต้นกำเนิดของความหมายเดียวกันคือแปลว่า กิ่งก้านของต้นไม้ พอเป็นคำลักษณนาม 支 zhī นอกจากจะสื่อความหมายว่าเป็นสิ่งที่เป็รูปทรงยาวได้แล้ว ยังนำมาใช้สื่อความหมายด้านนามธรรมว่า “แขนงหรือสาขา” ได้อีกด้วย เช่น 英語是日耳曼語的一支。Yīngyǔ shì Rì'ěrmàn yǔ de yì zhī. ภาษาอังกฤษเป็นแขนงหนึ่งของภาษาเยอรมันนิก, 一支軍隊。Yì zhī jūnduì. ทหาร 1 กองทัพ, Yì zhī yuèqǔ. 一支樂曲. บทเพลง 1 บท ในขณะที่ 條 tiáo สื่อความหมายเชิงนามธรรมได้ แต่มีขอบเขตที่จำกัดกว่า จากการศึกษา พบเพียงการปรากฏร่วมกับคำว่า “命” mìng ชีวิต เท่านั้น เช่น 這是一條人命。Zhè shì yì tiáo rénmìng. นี่คืชีวิตคน 1 ชีวิต แต่ความหมายในเชิงรูปธรรมที่ใช้ขยายสิ่งที่เป็นรูปทรงยาวมีตัวอย่างการใช้ที่กว้างกว่า เช่น 有一條河擋住了路。Yǒu yì tiáo hé dǎng zhù le lù. มีแม่น้ำสายหนึ่งขวางเส้นทางอยู่ 一條路。Yì tiáo lù. ถนน 1 สาย, Yì tiáo shéngzi. 一條繩子. เชือก 1 เส้น จะเห็นว่าตัวอย่างของคำลักษณนาม 支 zhī คือตัวอย่างของการเกิดความหมายทั่วไป ซึ่งไม่ได้พัฒนาไปสู่คำไวยกรณ์เหมือนกับคำว่า 個 gè ผู้วิจัยขอตั้งข้อสังเกตว่า คำว่า 個 gè เป็นคำลักษณนามที่ต่างกับลักษณนามอื่นๆ โดยทั่วไปตรงที่ 個 gè ซึ่งมีความหมายว่า อัน นั้น ไม่ได้เป็นลักษณนามที่ต้องใช้เฉพาะเจาะจงกับคำนามที่สื่อถึงรูปร่างลักษณะใดเป็นพิเศษ ด้วยเหตุนี้ทิศทางการกลายหน้าที่ทางไวยกรณ์จึงน่าจะมีความแตกต่างกับคำลักษณนามอื่นๆ ที่มักมีความหมายเชื่อมโยงกับคำนามกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งและต้องนำไปใช้กับคำนามเฉพาะกลุ่ม เช่นคำว่า 條 tiáo และ 支 zhī ที่กล่าวในข้างต้น ด้วยคุณสมบัติการเป็นคำลักษณนามที่ไม่ถูกตีกรอบด้วยขอบเขตการใช้ที่ตายตัวเช่นนี้ ทำให้กระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยกรณ์ต่างๆ เกิดขึ้นตามมา

งานวิจัยในเชิงประวัติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยกรณ์จะให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงทางด้านอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์ ซึ่งทั้งสองสิ่งเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางไวยกรณ์โดยทั่วไป ซึ่งเมื่อกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางไวยกรณ์แล้ว ตามแนวความคิดเดิมมักจะเข้าใจว่าทิศทางการเปลี่ยนแปลงจะต้องปรากฏออกมาในลักษณะทิศทางเดียว เพราะงานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งความสนใจไปที่ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารหลัก เช่น ภาษาทางการ แท้ที่จริงแล้วหากลองพิจารณาที่ภาษาถิ่นจะเห็นถึงรูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางหน้าที่ที่แตกต่างออกไปจากแนวคิดเดิมและความเข้าใจเดิมๆ การเปลี่ยนแปลงแบบสองทิศทางที่เกิดขึ้นในภาษาแต่จั่วดังเช่นงานวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงด้านหน้าที่ทางไวยกรณ์และความหมายของ 个 gāi⁵ (kai⁵) ในภาษาแต้จิ๋วของสิริวรรณ (2561) เป็นตัวอย่างที่สำคัญของภาษาถิ่นที่บ่งชี้ว่า การเปลี่ยนแปลงหน้าที่ทางไวยกรณ์ในภาษาสามารถแสดงออกมาในลักษณะหลายทิศทาง (polygrammaticalization) ได้ ส่วนกระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของคำว่า 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยนได้หวั่นจะแสดงออกมาในรูปลักษณะใด ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงในเนื้อหาด้านการกลายหน้าที่ทางไวยกรณ์ต่อไป

ลักษณะภาษาฮกเกี้ยนใต้หวัน

การกระจายตัวของสำเนียงฮกเกี้ยน

ภาษาแต่ละภาษาโดยปรกติจะมีสำเนียงที่แตกต่างกันตามลักษณะท้องถิ่น โดยเฉพาะภาษาที่ใช้ในมณฑลที่มีความกว้างใหญ่ไพศาลเช่นมณฑลฮกเกี้ยนยังมีสำเนียงที่แตกต่างกัน จึงเกิดการจำแนกสำเนียงภาษาท้องถิ่นนี้ออกเป็นสำเนียงหมิ่นหนันและสำเนียงหมิ่นตง ซึ่งภาษาฮกเกี้ยนในเมืองเฉียนโจว จางโจว และเซี่ยเหมิน คือตัวแทนของสำเนียงหมิ่นหนัน และทั้ง 3 เขตสำเนียงนี้ก็มีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เพราะภาษาฮกเกี้ยนเซี่ยเหมิน (Amoy dialect) นั้นลักษณะการออกเสียงของพยัญชนะและสระใกล้เคียงกับภาษาฮกเกี้ยนเฉียนโจว แต่ในด้านระบบเสียงวรรณยุกต์กลับใกล้เคียงภาษาฮกเกี้ยนจางโจว (Lin Bao-qing 1992: 241) สำหรับสำเนียงหมิ่นตง (ภาษาฮกเกี้ยนในอำเภอฝูเจี้ยน) ถึงแม้จะแตกต่างกับภาษาหมิ่นหนันในระดับหนึ่งจนถูกแยกออกไปเป็นภาษาถิ่นอีกภาษาหนึ่ง แต่ก็มีพื้นฐานสำเนียงมาจากภาษาหมิ่นหนัน (เฉียนโจว) ด้วยเช่นกัน (Simons and Fennig 2018)

ลักษณะของสำเนียงฮกเกี้ยนใต้หวัน

จากการศึกษาพบว่า สำเนียงฮกเกี้ยนใต้หวันมีการกระจายตัวดังต่อไปนี้ ทางภาคเหนือและภาคกลางของใต้หวันนั้นจะใช้สำเนียงเดียวกับเมืองเฉียนโจว แต่ระหว่างสำเนียงไถจง (臺中腔) และไถเป่ย์ (臺北腔) ก็ยังพบความแตกต่างกันเองอยู่เล็กน้อย เพราะสำเนียงไถจงตรงท้ายประโยคจะมีการเติมคำลงท้าย 呢 ni³, 嘅 he³, 呷 hioh³ พร้อมทั้งลากเสียงยาวและยกหางเสียงขึ้น เพื่อลดความกระด้างของคำพูดหรือเพิ่มความรู้สึกเป็นกันเอง (Hong Wei-ren and Zhang Su-rong 2008) ซึ่งเป็นลักษณะการทอดเสียง ลักษณะนี้ไม่พบในสำเนียงไถเป่ย์ ทางภาคใต้ของใต้หวันจะใช้สำเนียงไถหนัน (臺南腔) มีลักษณะคล้ายกับสำเนียงเมืองจางโจวในจีนแผ่นดินใหญ่ ซึ่งลักษณะเฉพาะของสำเนียงไถหนันจะพบการเติมคำอนุภาค 阿 a¹ ที่ต้นประโยคและเติมคำลงท้าย 呢 ni³ ที่ท้ายประโยคเสมอ การเติมคำอนุภาคที่ต้นประโยคและท้ายประโยคของสำเนียงไถหนันเป็นกลวิธีการเน้นน้ำเสียงและให้ความรู้สึกเป็นกันเองระหว่างดำเนินบทสนทนาเช่นเดียวกับการเติมคำลงท้ายของสำเนียงไถจง (洪惟仁 1995) จากการสำรวจขั้นต้นโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลชาวใต้หวัน (นายอู๋จงหลิง 吳宗凌 อายุ 27 ปี ชาวเกาสง) พบว่าในเขตไถหนันผู้คนส่วนใหญ่มักจะสื่อสารกันด้วยภาษาฮกเกี้ยนมากกว่าที่จะเลือกใช้ภาษาแมนดาริน จึงถือเป็นเขตที่มีการใช้ภาษาฮกเกี้ยนมากที่สุดในใต้หวัน บทความนี้จึงเลือกใช้สำเนียงไถหนันเป็นข้อมูลหลักในการทำวิจัย

ระบบเสียงของสำเนียงฮกเกี้ยนใต้หวัน¹

ระบบเสียงของสำเนียงฮกเกี้ยนใต้หวันประกอบไปด้วย ระบบเสียงพยัญชนะ สระ ตัวสะกดและวรรณยุกต์ พยัญชนะที่อยู่นอกวงเล็บคือระบบเสียงแบบโรมัน พยัญชนะที่อยู่ในวงเล็บคือระบบเสียงแบบสัทอักษรสากล (IPA) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระบบเสียงพยัญชนะ ได้แก่ b[p], p[ph], bh[b], m[m], d[t], t[t^h], l[l], n[n], g[k], k[k^h], h[h], gh[g], ng[ŋ], z[ts], c[ts^h], s[s], r[j]

2. ระบบเสียงสระ ได้แก่ a[a], i[i], u[u], ê[è], ê[e], o[ɔ], ai[ai], ao[au], ia[ia], iu[iu], io[io], ua[ua], ui[ui], uê[ue], iou[iau], uai[uai], m[m], ng[ŋ]

3. ระบบเสียงตัวสะกด ได้แก่ ah[aʔ], ih[iʔ], uh[uʔ], eh[eʔ], aoh[auʔ], iah[iaʔ], iouh[iuʔ], ièh[ieʔ], uah[uaʔ], uih[uiʔ], uêh[ueʔ], iouh[iauʔ], uaih[uaiʔ], ab[ap], ib[ip], iab[iap]

4. ระบบเสียงวรรณยุกต์ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาฮกเกี้ยนไม่ว่าจะเป็นสำเนียงในจีนแผ่นดินใหญ่หรือในเกาะใต้หวันจะมีทั้งหมด 7 ระดับเสียงคือเสียงที่ 1, 2, 3, 4, 5, (6), 7, 8 ไม่มีเสียงที่ 6 เพราะเสียงที่ 6 เป็นเสียงเดียวกับวรรณยุกต์ที่ 2 แต่สำเนียงเฉียนโจวจะมีเสียงที่ 6 ด้วย ถึงกระนั้นก็ยังคงมี 7 ระดับเสียงเท่ากับสำเนียงอื่นๆ เพราะเสียงที่ 3 และ 7 รวมกันเป็นเสียงเดียว สำเนียงเฉียนโจวเป็นสำเนียงเดียวที่มีเสียงที่ 6 นี้ ซึ่งต่างจากในบรรดาสำเนียงฮกเกี้ยนทุกสำเนียง บทความวิจัยนี้จะใช้สำเนียงไถหนันอันประกอบไปด้วย 7 ระดับเสียงดังนี้ 1[44], 2[41], 3[21], 4[32], 5[23], (6), 7[33], 8[44] เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในระบบเสียงวรรณยุกต์เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทำสรุปการเทียบเสียงวรรณยุกต์สำเนียงไถหนันที่เทียบเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 7 พร้อมทั้งเสียงอ่านตามระบบสัทอักษรสากล (IPA) อักษรตัวอย่าง เสียงอ่านระบบโรมัน เสียงอ่านภาษาไทย และคำแปลภาษาไทยไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางเทียบเสียงวรรณยุกต์สำเนียงไถหนัน²

ระดับเสียงทั้ง 7	1	2	3	4	5	7	8
เสียงอ่าน IPA	44	41	21	32	23	33	44
อักษรตัวอย่าง	家	假	嫁	格	枷	低	折
เสียงอ่านโรมัน	ke	ké	kè	keh	kè	kē	keh
เสียงอ่านไทย	เก	เก้	เก๋	เกะ	เก๊	เก	เก๊ะ
คำแปลไทย	บ้าน	ปลอม	แต่งงาน	ตาราง	เครื่องจองจำนักโทษ	ต่ำ	ขัดขวาง

¹ สืบค้นข้อมูลจาก Ministry of Education Taiwan. (1996). Practical Manual for the Taiwan Southern Min Romanization System. 2nd ed. Taipei.

² ตารางนี้ผู้เขียนจัดทำเอง

ในภาษาฮกเกี้ยนไม่ว่าจะสำเนียงใดก็ตามจะมีระบบการผันเสียงที่แน่นอน โดยหลักสำคัญอยู่ที่เปลี่ยนระดับเสียงเพียงเสียงอ่านตัวที่อยู่ข้างหน้า ส่วนตัวที่อยู่หลังยังคงเดิม ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

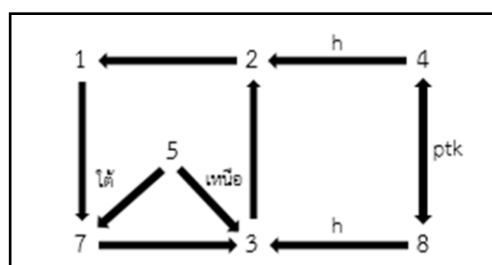
ตารางที่ 2 ตารางแสดงระบบผันเสียงของภาษาฮกเกี้ยนได้หวัน

รูปแบบ	ตัวอย่างคำ	วรรณยุกต์เดิม	วรรณยุกต์ใหม่	ความหมาย
1 → 7	青青 tshenn ¹ - tshenn ¹	1	7	สีเขียวๆ
2 → 1	險險 hiam ² - hiam ²	2	1	เกือบไป
3 → 2	臭臭 tshau ³ - tshau ³	3	2	เหม็นๆ
4 → 8	必必 pit ⁴ - pit ⁴	4	8	ต้อง
4 → 2	鴨肉 ah ⁴ - bah ⁴	4	2	เนื้อเป็ด
5 → 7	明明bing ⁵ - bing ⁵	5	7	ชัดเจน
5 → 3	油油 iu ⁵ - iu ⁵	5	3	มันแฉลบ
7 → 3	慢慢 ban ⁷ - ban ⁷	7	3	ช้าๆ
8 → 4	直直 tit ⁸ - tit ⁸	8	4	ตรงๆ
8 → 3	食藥 tsiah ³ - ioh ³	8	3	กินยา

(ดัดแปลงจาก Ministry of Education Taiwan 1996)

ทิศทางการผันเสียงวรรณยุกต์ของภาษาฮกเกี้ยนได้หวันในระดับเสียงที่ 5 นั้น สำเนียงตอนใต้ (สำเนียงจางโจว) จะผันเสียงจากระดับ 5 เป็นระดับ 7 สำเนียงตอนเหนือ (สำเนียงเฉวียนโจว) จะผันเสียงจากระดับ 5 เป็นระดับ 3 ดังแสดงในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 การผันเสียงวรรณยุกต์ในภาษาฮกเกี้ยนได้หวันรูปแบบปรกติ³

(ดัดแปลงจาก Ministry of Education Taiwan 1996)

³ อักษร h ในแผนภูมิหมายถึง พยางค์ที่ลงท้ายด้วยเสียงกักที่เส้นเสียง เขียนด้วยตัวอักษรสากลจะเขียนว่า ʔ อักษร ptk หมายถึงพยางค์ตายที่ลงท้ายด้วยเสียงสะกด p, t, k คำว่า ได้ หมายถึง สำเนียงตอนใต้ (สำเนียงจางโจว) คำว่า เหนือ หมายถึง สำเนียงตอนเหนือ (สำเนียงเฉวียนโจว)

ผลการวิจัย

การใช้ 個 e⁵ ในฮกเกี้ยนใต้หวัน

การศึกษาการกลายหน้าที่ของคำว่า 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยน การเก็บข้อมูลหากเลือกแต่เฉพาะภาษาพูดจากการสำรวจภาคสนามเพียงอย่างเดียวเป็นวิธีที่ไม่สามารถให้คำตอบเชิงประวัติที่แน่ชัดและถูกต้องได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีคามจำเป็นที่จะต้องสืบค้นตัวอย่างจากงานวรรณกรรมยุคโบราณควบคู่ไปกับภาษาพูดในชีวิตประจำวันด้วย ประเภทวรรณกรรมที่เลือกมาใช้ศึกษาคือจ๊ว จ๊วที่ใช้ศึกษาเป็นจ๊วที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในมณฑลฮกเกี้ยน ขบร้อยด้วยภาษาท้องถิ่นที่ต่างกันไป มีทั้งสำเนียงแต้จิ๋วและสำเนียงฮกเกี้ยน ตัวบทที่ใช้ขบร้อยจึงได้รับอิทธิพลจากภาษาหมิ่นหนัน จ๊วที่คัดลอกมาเป็นจ๊วในยุคราชวงศ์หมิงและชิง ประกอบไปด้วย 3 เรื่อง⁴ ดังต่อไปนี้

1. ลี้จิ้งจี้ลี้จื่อจี้ 《荔鏡記荔枝記》 Lìjīngjì Lìzhījì หรืออีกชื่อเรียกหนึ่งที่รู้จักในหมู่ชาวบ้านว่า 《陳三五娘》 Chénsān Wǔniáng *เฉินซานและอู่เหนียง* จ๊วเรื่องนี้เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิงยุคของกษัตริย์เจียจิ้ง ถือเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของจ๊วหลีเยวี่ยน (梨園戲 Lǐyuán xì) จ๊วหลีเยวี่ยนก็คือจ๊วฮกเกี้ยนนั่นเอง จ๊วเรื่องนี้บอกเล่าถึงเรื่องราวความรักระหว่างเฉินซานชายหนุ่มผู้มีฐานะต่ำต้อยและอู่เหนียงธิดาของคหบดีผู้มั่งคั่ง จึงนับเป็นผลงานวรรณกรรมอันทรงคุณค่าและเลื่องชื่อของวัฒนธรรมหมิ่นหนันเรื่องหนึ่ง

2. ซูลิ่วเหนียง 《蘇六娘》 Sūliùniáng เป็นจ๊วที่มีเนื้อเรื่องคล้ายกับ 《梁山泊同窗琴書記》 Liángshānpō tóngchuāng qín shūjì เป็นจ๊วที่เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์หมิง เป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดมาแต่โบราณเกี่ยวกับความรักของซูลิ่วเหนียงและกั๋วจี้ซุน ตำนานนี้เป็นที่ประทับใจของชนทุกรุ่น จนทำให้ชาวบ้านต่างมีคำพูดติดปากว่าเลือกภรรยาต้องเลือกผู้หญิงแบบซูลิ่วเหนียงเท่านั้น

3. เหลียงซานป้อถงชวงฉินซูจี้ 《梁山泊同窗琴書記》 Liángshānpō tóngchuāng qín shūjì จ๊วเรื่องนี้เป็นจ๊วภาษาหมิ่นหนันสำเนียงเฉวียนโจว เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ชิงยุคของกษัตริย์เฉียนหลงปีที่ 47 (ค.ศ. 1782) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตำนานความรักของเหลียงซานป้อและจู้อิงไถ 梁山伯與祝英台 Liángshānbó yǔ Zhùyīngtái

จากการศึกษาพบว่า คำว่า 個 e⁵ ที่ปรากฏในจ๊วทั้ง 3 เรื่องนี้ทำหน้าที่อยู่ 3 ลักษณะคือ คำลักษณนาม คำเสริมโครงสร้างและคำลงท้ายแสดงการยืนยัน มีลักษณะตรงกับหน้าที่ที่ปรากฏในภาษาพูด

1. คำลักษณนาม

คำลักษณนามเป็นคำที่ทำหน้าที่บรรยายจำนวนนับและแยกประเภทของคำนามไปด้วยกัน เป็นหมวดคำสำคัญในระบบไวยากรณ์ หน้าที่แรกของ 個 e⁵ ที่ผู้เขียนจะกล่าวถึงก็คือหน้าที่การเป็นลักษณนาม 個 e⁵ เป็นลักษณนามที่มีขอบเขตการใช้กว้างมากในภาษาฮกเกี้ยน จากการศึกษาจ๊วในสมัยราชวงศ์หมิง ราชวงศ์ชิงและภาษาพูดปัจจุบันในไต้หวัน พบหน่วยสร้างลักษณนาม (classifier construction) อยู่ 2 ลักษณะคือ 1. “คำบอกจำนวน+ลักษณนาม+คำนาม” 2. “คำนาม+คำบอกจำนวน+คำลักษณนาม” นักภาษาศาสตร์ชาวจีนเคยกล่าวว่า ความแตกต่างระหว่าง 2 หน่วยสร้างนี้อยู่ที่โครงสร้างไวยากรณ์ อยู่ผู้เสียง เฟิงเซิงลี่ หวงเจิ้งเต๋อ (Wu Fu-

⁴ สืบค้นจาก Database of pre-modern Chinese texts. Accessed July 18, 2018. Available from Chinese Text Project homepage <https://ctext.org/wiki.pl?if=en&res=417688&remap=gb>

xiang, Feng Sheng-li, and Cheng-Teh James Huang 2006) และจงโศ่วยหวิน (Zong Shou-yun 2012) กล่าวว่า หน่วยสร้าง “คำบอกจำนวน+ลักษณนาม+คำนาม” เป็นหน่วยสร้างขยายความ (偏正构式 หรือ modifier-head construction) ประกอบด้วยส่วนขยายคือ “คำบอกจำนวน+ลักษณนาม” และส่วนที่ถูกขยายคือคำนาม ส่วนหน่วยสร้าง “คำนาม+คำบอกจำนวน+ลักษณนาม” เป็นหน่วยสร้างประธาน-ภาคแสดง (主谓构式 หรือ subject-predicate construction) ในยุคก่อนราชวงศ์ฉินหน่วยสร้าง “คำบอกจำนวน+ลักษณนาม+คำนาม” ยังมีคำเสริมโครงสร้าง “之” ปรากฏอยู่หลังคำ ลักษณนาม แสดงเป็นรูปแบบ “คำบอกจำนวน+ลักษณนาม+之+คำนาม” เช่น 三匹之馬 sān pǐ zhī mǎ ม้า 3 ตัว ผู้รู้เสียงยังวิเคราะห์อีกว่า ในยุคก่อนราชวงศ์ฉินหน่วยสร้างที่ทำหน้าที่ในการบอกจำนวนนับยังมีอีกหน่วยสร้างคือ หน่วยสร้าง “คำนาม+คำบอกจำนวน+ลักษณนาม” ต่อมาช่วงก่อนราชวงศ์ฮั่นตะวันตกเริ่มปรากฏการละคำว่า “之” จนถึงยุคหลังราชวงศ์ฮั่นตะวันตก คำว่า “之” ก็ได้หายไปจากหน่วยสร้างดังกล่าว หน่วยสร้าง “คำบอกจำนวน+ลักษณนาม+คำนาม” ได้เข้าแทนที่หน่วยสร้าง “คำบอกจำนวน+ลักษณนาม+之+คำนาม” ในที่สุด และทำหน้าที่ในการบอกจำนวนนับแทนหน่วยสร้าง “คำนาม+คำบอกจำนวน+ลักษณนาม” ในยุคโบราณด้วย อย่างไรก็ตาม หน่วยสร้าง “คำนาม+คำบอกจำนวน+ลักษณนาม” พบการใช้ในบางบริบทของภาษาแมนดาริน นอกจากทำหน้าที่บอกจำนวนนับแล้ว ยังมีลักษณะทางวิจยปฏิบัติศาสตร์เพิ่มขึ้นมา เช่น 林志玲, 她是美女一個。Línzhīlíng, tā shì měinǚ yí gè. หลินจี้หลิง เธอเป็นสาวงามคนหนึ่งเลยทีเดียว ประโยคนี้นอกจากกำลังสื่อว่าหลินจี้หลิงเป็นหนึ่งในจำนวนสาวงามมากมายแล้ว ยังแสดงถึงน้ำเสียงยกย่องชื่นชมของผู้พูดอีกด้วย หน่วยสร้างดังกล่าวยังพบในภาษาฮกเกี้ยนได้วันด้วย แต่ไม่ได้แสดงลักษณะทางวิจยปฏิบัติศาสตร์แต่อย่างใด หน้าที่ของ 個 e⁵ ที่เป็นลักษณนามปรากฏในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างสมัยราชวงศ์หมิง

- (1) 當初十七八歲，頭上縛二個鬢袋。(《荔鏡記荔枝記》)

Tong¹-tshoo¹ tsaap⁸ tshit⁴ pueh⁴ hue³, thau⁵ siong⁷ pak⁸ ji⁷ e⁵ pin³ te⁷.

ตอนนั้นที่อายุ 17-18 ปี บนศีรษะยังมัดมวยผม 2 มวย

- (2) 許個阮識。(《荔鏡記荔枝記》)

Hi² e⁵ gun² sik⁴.

คนนั้นข้ารู้จัก

- (3) 伊娘有一個照身寶鏡。(《荔鏡記荔枝記》)

l¹ nia⁵ u⁷ tsit⁸ e⁵ tsiau³ sin¹ po² kiann³.

แม่ของเขามีกระจกวิเศษอยู่ 1 บาน

- (4) 簡自有一個道理。(《荔鏡記荔枝記》)

Kan² tsu⁷ u⁷ tsit⁸ e⁵ to⁷-li².

มีอยู่ 1 ข้อ

- (5) 二個娘仔避覓窗邊。(《荔鏡記荔枝記》)

Ji⁷ e⁵ niu⁵-a² phiah⁴ mai⁷ thang¹ pinn¹.

หญิงสาว 2 คนหลบอยู่ริมหน้าต่าง

- (6) 原來是一條手帕包一個荔枝。(《荔鏡記荔枝記》)

Guan⁵-lai⁵ si⁷ tsit⁸ tia⁵ tshiu² phe³ pau¹ tsit⁸ e⁵ nai⁷-tsi¹.

ที่แท้คือผ้าเช็ดหน้าผืนหนึ่งห่อลิ้นจี่เอาไว้ 1 เม็ด

- (7) 手帕上句繡有四個大字。(《荔鏡記荔枝記》)

Tshiu² phe³ siong⁷ ku³ siu³ u⁷ si³ e⁵ tua⁷ ji⁷

บนผ้าเช็ดหน้าปักตัวอักษรตัวใหญ่ไว้ 4 ตัว

- (8) 二個娘仔閃在樓邊。(《荔鏡記荔枝記》)

Ji⁷ e⁵ niu⁵ siam² tsai⁷ lau⁵ pinn¹.

หญิงสาว 2 คนยืนหลบอยู่ข้างโรงเตี๊ยม

- (9) 一個不忘樹下約。(《蘇六娘》)

Tsit⁸ e⁵ put⁴ bong⁷ tshiu⁷ e⁷ iok⁴.

คนหนึ่งจำไว้ว่านัดกันที่ใต้ต้นไม้

- (10) 一個不忘把橋信。(《蘇六娘》)

Tsit⁸ e⁵ put⁴ bong⁷ pe² kiau⁵ sin³.

คนหนึ่งเชื่อสนิทใจว่านัดกันที่บนสะพาน

- (11) 老人茹咄：桃花妳去園內，安排香幾一個。(《蘇六娘》)

Lau⁷-lang⁵ ju⁵ tann³: tho⁵-hue¹ li² khi³ hnn⁵ lai⁷, an¹-pai⁵ hiunn¹ ki² tsit⁸ e⁵.

ผู้เฒ่ากล่าวว่า เกาฮวาเจ้าเข้าไปในสวน ตระเตรียมรูปเทียนให้ 1 ชุด

ตัวอย่างสมัยราชวงศ์ชิง

- (12) 有幾個打粉點胭脂。(《梁山泊同窗琴書記》)

U⁷ kui² e⁵ tann² hun² tiam² ian¹-tsi¹.

มีอยู่หลายคนประแป้งทาปาก

- (13) 寫出四個大字。(《梁山泊同窗琴書記》)

Sia² tshut⁴ si³ e⁵ tua⁷ ji⁷.

เขียนตัวหนังสือตัวใหญ่ขึ้นมา 4 ตัว

- (14) 小弟見許頭一個老人說：(《梁山泊同窗琴書記》)

Sio²-ti⁷ kian³ hi² thau⁵ tsit⁸ e⁵ lau⁷-lang⁵ sueh⁴:

ข้าเห็นผู้เฒ่าคนหนึ่งที่ยืนอยู่ตรงนั้นกล่าวว่า

- (15) 有一個人，就做得牡丹詩。(《梁山泊同窗琴書記》)

U⁷ tsit⁸ e⁵ lang⁵, to⁷ tso³ tit⁴ boo²-tan¹ si¹.

มีอยู่คนหนึ่ง เขียนกลอนดอกโบตั๋น

- (16) 將花卜乞伊一個。(《梁山泊同窗琴書記》)

Tsiong¹ hue¹ poh⁴ khit⁴ i¹ tsit⁸ e⁵.

เอาดอกไม้ให้เขาไป 1 ดอก

ตัวอย่างภาษาฮกเกี้ยนได้ห้วน

- (17) 阮有一個手機。

Gun² u⁷ tsit⁸ e⁵ tshiu² ki¹.

ฉันมีโทรศัพท์มือถือหนึ่งเครื่อง

- (18) 許個人是阮同學。

Hi² e⁵ lang⁵ si⁷ gun² tang⁵-oh⁸.

คนนั้นเป็นเพื่อนนักเรียนของฉัน

- (19) 請借問佢一個是馮先生?

Tshiann² tsioh⁴-mng⁷ to² tsit⁴ e⁵ si⁷ Pang⁵-sian¹-sin¹?

ขออนุญาตถามหน่อยค่ะ คนไหนคือคุณเผิงคะ

- (20) 即個醫生醫術真高明。

Tsik⁴ e⁵ i¹-sing¹ i¹-sut⁸ tsin¹ ko¹-beng⁵.

หมอคนนี้ความสามารถในการรักษาสูงมาก

- (21) 即個諸姥囡仔生做真水，偌大漢啊?

tsik⁴ e⁵ tsa¹-bo² gin²-a² sin¹-tsoe³ tsin¹ sui², loa⁷ toa⁷-han³ ah⁴?

แม่หนูน้อยคนนี้หน้าตาสะสวยมาก อายุเท่าไรแล้วหรือ

- (22) 一個筆，幾箍?

tsit⁴ e⁵ pit⁴, kui² khoo¹?

ปากกา 1 ด้าม กี่หยวน

- (23) 筆一個，幾箍?

pit⁴ tsit⁴ e⁵, kui² khoo¹?

ปากกา 1 ด้าม กี่หยวน

จากตัวอย่างที่ (11) มีการกล่าวถึงตอนที่ผู้เฒ่าให้เถาฮวาไปจัดเตรียมรูปเทียน ตัวอย่างที่ (16) กล่าวถึงใครบางคนเอาดอกไม้ไปให้อีกฝ่าย ไม่มีบริบทที่จำเป็นต้องเน้นน้ำเสียง แต่หน่วยสร้างที่เลือกใช้ยังคงเป็น “คำนาม+คำบอกจำนวน+ลักษณนาม” แสดงให้เห็นว่าในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงหน่วยสร้าง “คำนาม+คำบอกจำนวน+ลักษณนาม” ในบทละครโบราณมีหน้าที่บอกจำนวนนับ ไม่แตกต่างกับหน่วยสร้าง “คำบอกจำนวน+ลักษณนาม+คำนาม” ในตัวอย่างที่ (1) ถึง (10) และตัวอย่างที่ (12) ถึง (15) แต่อย่างไรก็ตามหน้าที่การบอกจำนวนนับที่ปรากฏอยู่ใน 2 หน่วยสร้างในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง คุณสมบัติลักษณะนี้ก็ยังคงรักษาไว้และสะท้อนอยู่ในภาษาฮกเกี้ยนได้ห้วนยุคปัจจุบันด้วยเช่นกัน ดังในตัวอย่างที่ (23)

2. คำเสริมโครงสร้าง

จากการศึกษาคำว่า 個 ⁵gai, ³gai ในภาษาแต้จิ๋วของสิริวรรณ แซ่โจ้ว (2561: 528) ระบุว่าคำลักษณนาม 個 ⁵gai, ³gai สามารถทำหน้าที่เป็นหมวดคำเสริมโครงสร้างแสดงความเป็นเจ้าของได้ จากการสำรวจขั้นต้นทั้งตัวอย่างประโยคในจ๊วสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิง ก็พบหน้าที่คำเสริมโครงสร้างเช่นเดียวกัน การกลายหน้าที่จากหมวดคำลักษณนามไปสู่คำเสริมโครงสร้าง ในทางภาษาศาสตร์กระบวนการนี้เรียกว่ากระบวนการนำไปใช้แสดงลักษณะทางวากยสัมพันธ์ (syntacticization⁵) (Craig 1986) ในกรณีนี้ กระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 ⁵ในภาษาฮกเกี้ยน กับกระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ในทิศทางที่ 1 ของ 個 ⁵gai, ³gai ในภาษาแต้จิ๋วมีกระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่เหมือนกันตรงที่คำลักษณนามกลายหน้าที่ไปเป็นคำเสริมโครงสร้างและคำลงท้าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างสมัยราชวงศ์หมิง

(24) 六娘今不是繼春個妻。(《蘇六娘》)

Lak⁸-niu⁵ kim¹ put⁴ si⁷ Ke³-tshun¹ e⁵ tshe¹.

ตอนนี้แล้วเหี่ยงไม่ใช่ภรรยาของจีซุน

(25) 合我個心意。(《荔鏡記荔枝記》)

Hah⁸ gua² e⁵ sim¹-i³.

ตรงกับใจของข้า

(26) 娘仔啞，想陳三也不是三心二意個人。(《荔鏡記荔枝記》)

Niu⁵-a² e², siunn⁷ Tan⁵-sam¹ ia⁷ put⁴ si⁷ sam¹ sim¹ ji⁷ i³ e⁵ lang⁵.

สาวน้อยคิด เงินชานก็ไม่ใช่คนที่จิตใจโลเล

(27) 老個小名叫尾仔。(《荔鏡記荔枝記》)

Lau² e⁵ sio²-mia⁵ kio³ Bue²-a².

คนที่โตหน่อยมีชื่อเล่นว่าเจ้าบ๊วย

(28) 林大官伊也是有錢個人。(《荔鏡記荔枝記》)

Lim⁵ ta¹-kuann¹ ia⁷ si⁷ u⁷ tsinn⁵ e⁵ lang⁵.

ท่านคหบดีหลินเขาเป็นคนที่ร่ำรวย

(29) 正是趕豬羔個李哥嫂。(《荔鏡記荔枝記》)

Tsiann³-si⁷ kuann² ti¹ e⁵ Li² ko¹ so².

นั่นคืออาซ้อของเฮียหลี่ที่เป็นคนต้อนหมูนั่นเอง

⁵ syntacticization เป็นชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งของ grammaticalization เป็นกระบวนการที่คำเนื้อหาหลายหน้าที่เป็นคำไวยากรณ์ (Bisang, Himmelmann and Wiemer 2004) ซึ่งตรงข้ามกับ de-syntacticization หรือ de-grammaticalization ซึ่งคำไวยากรณ์กลายหน้าที่เป็นคำเนื้อหา (Norde 2009)

- (30) 只人也是有名個人。(《荔鏡記荔枝記》)

Tsi² lang⁵ ia⁷ si⁷ u⁷-mia⁵ e⁵ lang⁵.

คนนี้ก็เป็นคนที่มีชื่อเสียงเช่นกัน

- (31) 我亦不是辜恩負義個人。(《荔鏡記荔枝記》)

Gua² ik⁸ put⁴ si⁷ koo¹ hu⁷ un¹ gi⁷ e⁵ lang⁵.

ฉันก็ไม่ใช่คนที่เ็นรคุณเช่นกัน

ตัวอย่างสมัยราชวงศ์ชิง

- (32) 親情事誌都是小弟身上個事。(《梁山泊同窗琴書記》)

Tshin¹-tsiann⁵ su⁷ tsi³ to¹ si⁷ sio²-ti⁷ sin¹ siong⁷ e⁵ su⁷.

เรื่องมันหมายปล่อยให้เป็นหน้าที่ของตัวเอง

- (33) 寫出都是蚯蚓個字。(《梁山泊同窗琴書記》)

Sia² tshut⁴ to¹ si⁷ tshiu¹ in² e⁵ ji⁷.

เขียนออกมามีแต่ตัวหนังสือที่ยึกยือ

- (34) 做詩個可認得袂?(《梁山泊同窗琴書記》)

Tso³ si¹ e⁵ kho² jin⁷ tit⁴ be⁷?

คนที่เขียนบทกวีนะ (เจ้า) จำได้ไหม

- (35) 許一個做詩個，共妳一般樣呆。(《梁山泊同窗琴書記》)

Hi² tsit⁸ e⁵ tso³ si¹ e⁵, ka⁷ li² it⁴-puann¹ tai¹.

คนที่เขียนบทกวีคนนั้นนะ ดูที่มพๆ กับเข้าเลย

- (36) 又遇一個做詩個。(《梁山泊同窗琴書記》)

lu⁷ gu⁷ hi² tsit⁸ e⁵ tso³ si¹ e⁵.

เจอคนที่เขียนบทกวีคนนั้นอีกแล้ว

ตัวอย่างภาษาฮกเกี้ยนใต้หัวน

- (37) 伊是隔壁班個班長。

I¹ si⁷ keh⁴-pia⁴-pan¹ e⁵ pan¹-tun².

เขาเป็นหัวหน้าห้องของห้องข้างๆ

- (38) 即是我個阿姑。

Tsik⁴ si⁷ gua² e⁵ a¹-koo¹.

นี่คือคุณอาหญิงของฉัน

- (39) 即是阮個機會。

Tsik⁴ si⁷ gun² e⁵ ki¹-hue⁷.

นี่เป็นโอกาสของฉัน

(40) 我無佢意這種無效個方式。

Gua² bo⁵ kah⁴-i⁸ tsit⁴-tsiong² bo⁵-hau⁷ e⁵ hong¹-sik⁴.

ฉันไม่ชอบวิธีการที่ไม่ได้ผลแบบนี้

(41) 我喜歡個人就是你。

Gua² soo² kah⁴-i⁸ e⁵ lang⁵ to⁷ si⁷ li².

คนที่ฉันชอบก็คือคุณ

(42) 我心肝內個艱苦啥人知?

Gua² sim¹-kuann¹-lai⁷ e⁵ kan¹-khoo² siann²-lang⁵ tsai¹?

ความเจ็บปวดรวดร้าวที่อยู่ในใจฉัน ใครกันเล่าที่จะรู้

จากตัวอย่างข้างต้น สังเกตได้ว่าเมื่อ 個 e⁵ ปรากฏอยู่ท้ายประโยคอาจดูเหมือนคำลงท้ายแสดงการยืนยันเพราะอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน แต่เนื่องจากประโยคนี้สามารถเติมคำนามต่อท้ายหลังคำว่า 個 e⁵ ได้ จึงอยู่ในประเภทคำเสริมโครงสร้าง ในภาษาฮกเกี้ยนได้ห้วน ก็พบตัวอย่างที่ 個 e⁵ ปรากฏอยู่หลังส่วนขยายนามที่บอกคุณลักษณะด้วยเช่นกัน พิจารณาตัวอย่างที่ (40) ถึง (42)

3. คำลงท้ายแสดงการยืนยัน

คำลงท้ายแสดงการยืนยันของภาษาฮกเกี้ยนในวัจสมัยหมิงซิงและภาษาฮกเกี้ยนได้ห้วนปรากฏอยู่ท้ายประโยค ผู้วิจัยเห็นว่าคำลงท้ายเป็นจุดสิ้นสุดในกระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยน เพราะได้กลายหน้าที่ไปมีความหมายในเชิงนามธรรมมากกว่าเดิม ไม่ได้แสดงลักษณะทางไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว แต่มีลักษณะของน้ำเสียงและเจตนาอารมณ์ของผู้พูดแฝงเข้ามาด้วย เกี่ยวกับประเด็นนี้ Rhee (2011) เคยกล่าวถึงอย่างชัดเจนว่า “กระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์จะสิ้นสุดเมื่อถึงขั้นตอนที่เกิดการสูญหน้าที่ดั้งเดิมจนถึงที่สุด (extreme formal weakening) ซึ่งจะไม่เกิดการกลายหน้าที่อีกต่อไป” ในภาษาฮกเกี้ยนได้ห้วนคำว่า 個 e⁵ ได้กลายหน้าที่จากคำลักษณนามไปเป็นคำเสริมโครงสร้าง และกลายหน้าที่ต่อไปเป็นคำลงท้าย เมื่อเกิดการกลายหน้าที่เป็นคำลงท้ายซึ่งแสดงหน้าที่ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์อย่างชัดเจน ก็ไม่พบว่ามีคำลักษณนามกลายหน้าที่เป็นคำไวยากรณ์ชนิดอื่น กระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 e⁵ ในภาษาฮกเกี้ยนได้ห้วนจึงจัดเป็นการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์แบบทิศทางเดียว (unidirectionality) จากการศึกษาพบว่าคำลงท้ายปรากฏใช้ทั้งในบทละครสมัยราชวงศ์หมิง ราชวงศ์ชิงและภาษาพูดปัจจุบัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างสมัยราชวงศ์หมิง

(43) 許烏龜騙妳個。(《荔鏡記荔枝記》)

Hi² oo¹-kui¹ phian³ li² e⁵.

แม่เล่านั้นหลอกเจ้าแล้วแหละ

(44) 造錢龍艱難個。(《荔鏡記荔枝記》)

Tso⁷ tsinn⁵ ling⁵ kan¹-lan⁵ e⁵.

การหาเงินหาทองนี่เป็นเรื่องที่ลำบากนะ

- (45) 共伯卿娶來個。(《荔鏡記荔枝記》)

Ka⁷ beh⁴ khing¹ tshua⁷ lai⁵ e⁵.

แต่งงานมากับป๋อชิง

- (46) 阿娘早時來個。(《蘇六娘》)

A¹-nia⁵ tsa² si⁵ lai⁵ e⁵.

ท่านแม่มาตอนเช้าเลย

ผู้วิจัยพบลักษณะการใช้ 個 e⁵ ทำยประโยค 2 ลักษณะที่ไม่จัดเป็นคำลงท้าย ได้แก่ หน่วยสร้าง AA 個 และหน่วยสร้าง 是.....個 ซึ่งตรงกับหน่วยสร้าง AA 的และหน่วยสร้าง 是.....的 ในภาษาแมนดาริน

- (47) 那是許富，富富個。(《荔鏡記荔枝記》)

Na² si⁷ hi² pu³, pu³ pu² e⁵.

นั่นนะรวยขนาดนั้นเลยนะ ร่ำรวยเชียวแหละ

- (48) 當初親情是妳做個。(《荔鏡記荔枝記》)

Tong¹-tshoo¹ tshin¹-tsing⁵ si⁷ li² tso³ e⁵.

ตอนนั้นเรื่องมันหมายเป็นท่านที่จัดการ

ตัวอย่างสมัยราชวงศ์ชิง

- (49) 只值路來個。(《梁山泊同窗琴書記》)

Tsi² tat⁸ loo⁷ lai⁵ e⁵.

ตรงมาที่นี่เลย

- (50) 也我提人個。(《梁山泊同窗琴書記》)

Mi² gua² the⁵ lang⁵ e⁵.

ไม่ใช่ฉันจะยกยอเขาหรอกนะ

ลักษณะการใช้ 個 e⁵ ทำยประโยคแต่ไม่ใช่หน้าที่ของคำลงท้ายก็ปรากฏในจ๊วเรื่องเหยียงซาน ป๋องงวงฉินซูจี้เช่นเดียวกัน

- (51) 只是妳才自失落個。(《梁山泊同窗琴書記》)

Tsi²-si⁷ li² tsai⁵ tsu⁷ sit⁴-loh⁸ e⁵.

มีเพียงเจ้าที่รู้สึกลดหู่

ตัวอย่างภาษาฮกเกี้ยนใต้ห้วน

- (52) 汝放心，阮嬲騙汝個。

Li² hong³-sim¹, gun² be⁷ phian³ li² e⁵.

เธอวางใจเถอะ ฉันไม่หลอกเธอหรอกนะ

- (53) 我朋友真歡喜個。

Gua² ping⁵-iu² tsin¹ huann¹-hi² e⁵.

เพื่อนของฉันดีใจมากเลยแหละ

ในภาษาฮกเกี้ยนได้หวั่นก็ปรากฏลักษณะการใช้ที่ไม่ใช่คำลงท้ายเช่นกัน ตัวอย่างที่ (54) และ (55) คือหน่วยสร้าง AA 個 ตัวอย่างที่ (56) คือหน่วยสร้าง 是.....個 si⁷.....e⁵

(54) 伊個面紅紅個。

l¹ e⁵ bin⁷ ang⁵ ang⁷ e⁵.

หน้าเขาแดงๆ นะ

(55) 伊姐個裙短短個。

l¹ tsia² e⁵ kun⁵ te² te¹ e⁵.

กระโปรงเขาสั้นๆ นะ

(56) 伊是可以信任個。

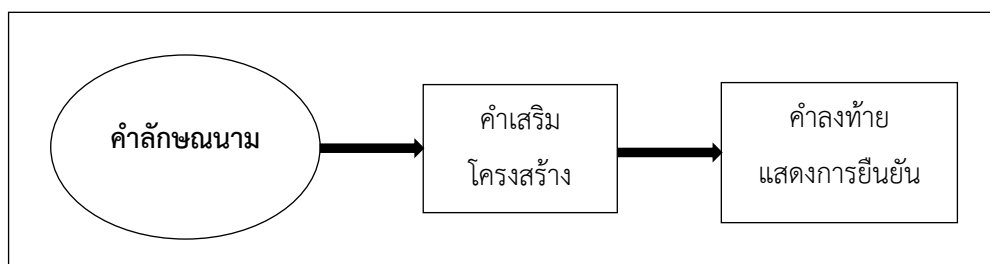
l¹ si⁷ kho² -i² sin³ -jim⁷ e⁵.

เขาเชื่อถือได้นะ

ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะของน้ำเสียงและเจตนาอารมณ์ของผู้พูดที่แฝงอยู่ในประโยคที่ปรากฏคำลงท้าย 個 e⁵ นั้น เป็นเจตนาอารมณ์ที่ต้องการโน้มน้าวให้ผู้ฟังเชื่อหรือเห็นด้วยกับสิ่งที่กำลังพูด เทียบกับคำลงท้ายในภาษาไทย เช่น *แหละ หละ นะ* ได้ บางบริบทก็อาจจะคำลงท้ายเหล่านี้ได้ สำหรับเกณฑ์การจำแนกคำลงท้าย แสดงการยืนยันกับคำเสริมโครงสร้างนั้น นอกจากจะสังเกตได้จากการดูว่าสามารถเติมคำนามลงข้างหลังคำว่า 個 e⁵ ได้หรือไม่แล้ว ยังสังเกตได้จาก 個 e⁵ สามารถละได้หรือไม่ด้วย เช่นตัวอย่างที่ (43) 許烏龜了騙妳個。Hi² oo¹-kui¹ phian³ li² e⁵. *แม่เล่ามันหลอกเจ้าแล้วหละ* หากละคำว่า 個 e⁵ ออกไป พูดว่า 許烏龜了騙妳。Hi² oo¹-kui¹ phian³ li². *แม่เล่ามันหลอกเจ้าแล้ว* ลักษณะทางวจนปฏิบัติศาสตร์หายไปแต่ประโยคไม่ผิดไวยากรณ์ ความหมายที่ปรากฏยังครบความ 個 e⁵ ในประโยคนี้จึงจัดเป็นคำลงท้าย ต่างกับตัวอย่างที่ (36) 又遇一個做詩個。lu⁷ gu⁷ hi² tsit⁸ e⁵ tso³ si¹ e⁵. ในข้างต้น หากละคำว่า 個 e⁵ พูดว่า 又遇一個做詩。lu⁷ gu⁷ hi² tsit⁸ e⁵ tso³ si¹. **เจอเขียนบทกวี 1 คนอีกแล้ว* ประโยคจะผิดไวยากรณ์ทันที ความหมายที่ปรากฏก็ผิดเพี้ยน 個 e⁵ ในประโยคนี้จึงจัดเป็นคำเสริมโครงสร้าง ไม่สามารถละได้ จากการศึกษาอย่างละเอียดยังพบหน่วยสร้างที่มีรูปแบบ คล้ายคลึงแต่ไม่ถึงเป็นคำลงท้าย ซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยสร้างซ้ำคำคุณศัพท์ (形容詞重疊) AA 個 กับหน่วยสร้าง 是.....個 si⁷.....e⁵ หน่วยสร้าง AA 個 ทำหน้าที่พรรณนาลักษณะ เช่นตัวอย่างที่ (47) 富富個 pu³ pu² e⁵ *ร่ำรวยเขียวแหละ* หน่วยสร้าง 是.....個 si⁷.....e⁵ ทำหน้าที่เน้นปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวกับการกระทำ เช่นเดียวกับหน่วยสร้าง 是.....的 shi.....de ในภาษาแมนดาริน (ประพิน มโนมัยวิบูลย์ 2545: 204) เช่นตัวอย่างที่ (48) 當初親情是妳做個。Tong¹-tshoo¹ tshin¹-tsing⁵ si⁷ li² tso³ e⁵. *ตอนนั้นเรื่องหมั้นหมายเป็น* *ท่านเองที่เป็นคนจัดการ* ประโยคนี้ไม่ได้เน้นที่การหมั้นโดยตรง แต่เน้นที่ใครเป็นคนจัดการเรื่องการหมั้น ในตัวอย่างที่ (51) 只是妳才自失落個。Tsi²-si⁷ li² tsai⁵ tsu⁷ sit⁴-loh⁸ e⁵. *มีเพียงเจ้าที่รู้สึกหดหู่* ประโยคนี้ไม่ได้เน้นที่ความรู้สึกหดหู่ แต่เน้นที่ใครเป็นคนรู้สึกหดหู่ คำว่า 個 e⁵ ที่ปรากฏอยู่ใน 2 หน่วยสร้างนี้ จึงไม่จัดอยู่ในประเภทหมวดคำลงท้าย ในภาษาฮกเกี้ยนได้หวั่นพบ 個 e⁵ ในหน้าที่คำลงท้ายแสดงการยืนยัน ขณะเดียวกันก็พบ 個 e⁵ ในหน่วยสร้าง AA 個 ในตัวอย่างที่ (54) และ (55) และ 是.....個 si⁷.....e⁵ ด้วยเช่นกัน ในตัวอย่างที่ (56)

ข้อมูลและข้อสังเกตต่างๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เกี่ยวกับ 個 e^5 ในภาษาฮกเกี้ยนยุคโบราณกับภาษาฮกเกี้ยนได้หวัน บ่งชี้ว่าคำคำนี้เป็นคำที่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่หลากหลาย ทั้งลักษณนาม คำเสริมโครงสร้างและคำลงท้ายแสดงการยืนยัน หน้าที่เหล่านี้เกิดจากการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ที่แสดงออกมาในลักษณะ ทิศทางเดียว (unidirectionality) จากคำเนื้อหา (ลักษณนาม) ไปสู่คำไวยากรณ์ที่ละไม่ได้ (คำเสริมโครงสร้าง) และไปสู่คำไวยากรณ์ที่ใช้ถ่ายทอดเจตนาของผู้ออกเสียงซึ่งสามารถละได้ (คำลงท้าย) จะเห็นว่าทิศทางการกระบวนการเปลี่ยนแปลงเริ่มจากหมวดคำที่ไม่มีลักษณะทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ ไปสู่หมวดคำที่มีลักษณะทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ เมื่อพิจารณาการกลายหน้าที่ดังกล่าว ผู้วิจัยขอสรุปว่า การกลายหน้าที่ในช่วงต้นของ 個 e^5 คือลักษณนามสูญเสียลักษณะของหมวดคำเดิม (decategorization) จากคำเนื้อหาไปเป็นคำไวยากรณ์ การสูญเสียลักษณะของหมวดคำเดิมที่เกิดขึ้นในคำว่า 個 e^5 จึงไม่ได้หมายถึงหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งได้สูญเสียไป แต่หมายถึงการสูญเสียลักษณะทางไวยากรณ์อย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อปรากฏในบริบทที่ต่างจากเดิม การสูญเสียลักษณะทางไวยากรณ์พบในภาษาถิ่นอื่น เช่น ภาษาฮกกา (Lai 2003) และในภาษากวางตุ้ง (Chor 2013) ด้วยเช่นกัน ทิศทางการกลายหน้าที่ข้างต้นสามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ของคำว่า 個 e^5 ในภาษาฮกเกี้ยนได้หวัน⁶

ความแตกต่างระหว่าง 個 gai^5 ในภาษาฮกเกี้ยนได้หวันและ 個 gai^5 ในภาษาแต้จิ๋ว

คำว่า 個 gai^5 ในภาษาแต้จิ๋วเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่มีกระบวนการกลายหน้าที่คล้ายคลึงกับ 個 e^5 ในภาษาฮกเกี้ยนได้หวัน หากสังเกตจากรูปแบบตัวอักษรและความหมายประจำคำ คำว่า 個 gai^5 มีคุณสมบัติที่ตรงกันกับคำว่า 個 e^5 ในภาษาฮกเกี้ยนได้หวัน แต่เมื่อทำการทบทวนวรรณกรรมจึงพบว่า จำนวนหน้าที่ที่ปรากฏในคำว่า 個 gai^5 นั้นมีมากกว่า 個 e^5 ขณะที่ 個 e^5 ประกอบด้วย 3 หน้าที่ไวยากรณ์ แต่คำว่า 個 gai^5 กลับมีถึง 5 หน้าที่ (โปรดดูรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ใน สิริวรรณ แซ่โจ้ว 2561: 524-534) หน้าที่ทั้ง 5 นี้ประกอบไปด้วย

1. คำลักษณนาม

個 gai^5 ในหน้าที่ลักษณนาม ใช้ได้กับคน สัตว์และสิ่งของ เมื่อข้างหลังไม่ปรากฏหน่วยคำใดๆ คำนี้ออกเสียงว่า gai^5 หากข้างหลังปรากฏหน่วยคำต้องออกเสียงว่า gai^3 ตัวอย่างเช่น

(57) 一個蠔。

zeg⁴ gai³ mang²

ยุง 1 ตัว

⁶ แผนภูมินี้ผู้เขียนจัดทำเอง

(58) 二個枕头。

no³ gai³ zim¹¹ tao⁵

หมอน 2 ใบ

(59) 三個擴音器。

sa¹ gai³ kuag⁴ im¹ ki³

เครื่องขยายเสียง 3 เครื่อง

(60) 暹羅學生有八個。

siam³ lo³ hag⁸ sêng¹ u³ boih⁴ gai⁵

นักเรียนไทยมี 8 คน

2. คำนิยมสรรพนาม

หน่วยสร้างที่ประกอบด้วยนิยมนสรพนามบอกระยะใกล้ “者+(-)+個+N” สามารถละคำนิยมสรรพนามได้ แสดงเป็นหน่วยสร้าง “個+N” ได้ หน่วยสร้างแบบละและไม่ละนิยมนสรพนามมีความหมายชี้เฉพาะเหมือนกัน กระบวนการกลายหน้าที่นี้มาจากการถ่ายโอนความหมายและหน้าที่คำนิยมสรรพนามมาที่คำลักษณนาม ทำให้คำลักษณนามมีคุณสมบัติชี้เฉพาะ (Cheng and Sybesma 1999) เมื่อทำหน้าที่เป็นนิยมนสรพนามเสียงวรรณยุกต์คือ 個 gai3 ตัวอย่างเช่น

(61) 個儂做呢者情?

Gai³ nang⁵ zo² ni³ ziên² duan⁶

คนนี้ทำไมเกียจคร้านขนาดนี้

(62) 個儂做呢许勿面?

Gai³ nang⁵ zo² ni³ he⁸ mai⁵ ming⁷

คนนี้ทำไมหน้าไม่อายขนาดนั้น

(63) 個書好重。

Gai³ ze¹ hoh⁸ dang⁶

หนังสือเล่มนี้หนักมาก

3. วิกตรรกกริยา

วิกตรรกกริยาคือคำที่ปรากฏอยู่ระหว่างประธานและส่วนเติมเต็ม วิกตรรกกริยาในภาษาแต้จิ๋วมีอยู่ 2 คำคือคำว่า 個 gai⁵ และคำว่า 是 si⁶ ในภาษาพูดมักจะใช้คำว่า 個 gai⁵ มากกว่า การที่นิยมนสรพนามพัฒนามาสู่ วิกตรรกกริยาเกิดจากการนำคุณสมบัติของการบ่งชี้มาบอกความสัมพันธ์ระหว่างประธานกับภาคแสดง การกลายหน้าที่ในลักษณะนี้ของ 個 gai⁵ เป็นการแสดงสากลลักษณะการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์จากนิยมนสรพนามมาสู่ วิกตรรกกริยา (Diessel 1999, Dixon 2003, Lionnet 2012) 個 gai⁵ มีข้อจำกัดหลายประการได้แก่ 1) ไม่สามารถใช้ในประโยคปฏิเสธได้ 2) ปรากฏโดดๆ เพื่อใช้ตอบคำถามแบบละประโยคเต็มไม่ได้ ข้อจำกัดเหล่านี้ของ 個 gai³ สำหรับคำว่า 是 si⁶ ล้วนเป็นสิ่งที่ทำได้ สำหรับระดับเสียงวรรณยุกต์ เนื่องจากประโยควิกตรรกกริยานั้น ส่วนเติมเต็มจะไม่สามารถละได้ ดังนั้นเสียงวรรณยุกต์จึงมีเสียงเดียวคือ 個 gai⁵ ไม่ต้องมีการผันเสียง ตัวอย่างเช่น

(64) 伊個臺灣儂。

l¹ gai⁵ tai³ ueng¹ nang⁵

เขาคือคนไต้หวัน

伊是臺灣儂。

l¹ si³ tai³ ueng¹ nang⁵

เขาคือคนไต้หวัน

*伊唔個臺灣儂。

l¹ m³ gai⁵ tai³ ueng¹ nang⁵

เขาไม่ใช่คนไต้หวัน

伊唔是臺灣儂。

l¹ m³ si³ tai³ ueng¹ nang⁵

เขาไม่ใช่คนไต้หวัน

(65) 阿明個大頭家。

A¹ meng⁵ gai⁵ dua⁷ tao³ ge¹

นายแม้งคือเจ้าแกใหญ่

阿明是大頭家。

A¹ meng⁵ si³ dua⁷ tao³ ge¹

นายแม้งคือเจ้าแกใหญ่

*阿明唔個大頭家。

A¹ meng⁵ m³ gai⁵ dua⁷ tao³ ge¹

นายแม้งไม่ใช่เจ้าแกใหญ่

阿明唔是大頭家。

A¹ meng⁵ m³ si³ dua⁷ tao³ ge¹

นายแม้งไม่ใช่เจ้าแกใหญ่

(66) *個。 / *唔個。

Gai⁵ / M³ gai⁵

ใช่ / ไม่ใช่

是。 / 唔是。

Si⁶ / M³ si⁶

ใช่ / ไม่ใช่

4. คำเสริมโครงสร้าง

個 gai⁵ ใช้เป็นคำเสริมโครงสร้าง การที่ 個 gai⁵ พัฒนามาเป็นคำเสริมโครงสร้าง ไม่ได้กลายหน้าที่มาจากคำไวยากรณ์ด้วยกันแต่เกิดจากการนำลักษณนามมาแสดงความสัมพันธ์ทางวากยสัมพันธ์ (syntacticization) (Craig 1986) คำเสริมโครงสร้างมีระดับเสียงวรรณยุกต์ 2 ลักษณะได้แก่ 個 gai⁵ ใช้เมื่อข้างหลังปรากฏคำนาม และ 個 gai⁵ ใช้เมื่อข้างหลังมีการละคำนาม ตัวอย่างเช่น

(67) 佢個書冊作呢無在了?

Ning² gai³ ze¹ ceh⁴ zo² ni³ bo³ to⁶ liao³

หนังสือเรียนของคุณทำไมหายไปแล้วล่ะ?

(68) 伊個儂格真好。

I¹ gai³ nang³ geh⁴ zing¹ ho²

บุคลิกลักษณะของเขาดีจริงๆ

(69) 祇本書也汝個。

Zi¹ bung⁶ ze¹ mi⁷ le⁶ gai⁵

หนังสือเล่มนี้ไม่ใช่ของเธอ

5. คำลงท้ายแสดงการยืนยัน

佢 gai⁵ ใช้เป็นคำลงท้ายแสดงการยืนยันท้ายประโยคบอกเล่า คำลงท้ายแสดงการยืนยันเป็นหมวดคำที่มีลักษณะทางวจนปฏิบัติศาสตร์อย่างชัดเจน ใช้เพิ่มน้ำเสียงแข็งยืนยันให้ประโยคบอกเล่าที่กำลังกล่าวออกมาในภาษาแต้จิ๋วใช้คำว่า 佢 gai³ หน้าที่ของคำไวยากรณ์คำนี้พัฒนาต่อเนื่องมาจากหน้าที่การเป็นคำเสริมโครงสร้างในตัวอย่างข้างต้น คำเสริมโครงสร้างมีความสำคัญในด้านวจนปฏิบัติศาสตร์ แต่ไม่ใช่สิ่งที่มีบทบาทสำคัญในระดับโครงสร้าง คือถ้าหากละไปก็ไม่ผิดไวยากรณ์ ลักษณะเช่นนี้ของคำเสริมโครงสร้างจึงจัดเป็นการสูญหน้าที่ดั้งเดิมจนถึงที่สุดที่ลักษณนามได้กลายหน้าที่เป็นคำลงท้ายในที่สุด (Rhee 2011) เนื่องจากคำนี้ปรากฏอยู่ตำแหน่งปลายสุดของประโยค ดังนั้นจึงมีระดับเสียงเดียวคือ 佢 gai³ ตัวอย่างเช่น

(70) 今日伊無轉來個。

Gim¹ rig⁸ i¹ bo³ deng² lai³ gai³

วันนี้เขาไม่ได้กลับมาหะ

(71) 伊唔驚我個。

I¹ m³ gian¹ ua³ gai³

เขาไม่กลัวฉันนะ

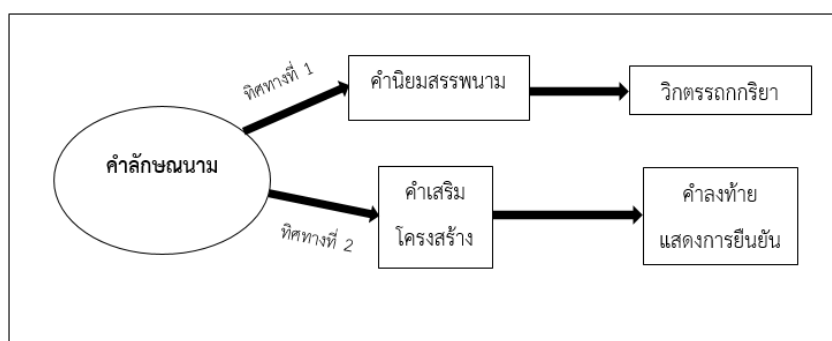
(72) 伊個品行真好個。

I¹ gai³ bing⁶ heng⁶ zing¹ ho² gai³

ความประพฤติของเขาดีมากเลยหะ

จากหน้าที่ทางไวยากรณ์ทั้ง 5 ที่สรุปในข้างต้น แสดงให้เห็นว่า 佢 gai⁵ จัดอยู่ในประเภทคำหลายหน้าที่ กระบวนการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ปรากฏออกมาในลักษณะสองทิศทาง โดยเริ่มจากหน้าที่ดั้งเดิมคือการเป็นคำลักษณนามได้เกิดการสูญลักษณะของหมวดคำเดิม (decategorization) แล้วแยกออกเป็น 2 ทิศทางคือ ทิศทางที่ 1 จากคำเนื้อหา (ลักษณนาม) เปลี่ยนไปสู่คำไวยากรณ์ (นิยมสรรพนาม) แล้วพัฒนาต่อไปสู่คำเนื้อหาอีกคำหนึ่ง (วิตรรกกริยา) ทิศทางที่ 2 จากคำเนื้อหา (คำลักษณนาม) เปลี่ยนไปสู่คำไวยากรณ์ (คำเสริมโครงสร้าง) แล้วพัฒนาต่อไปสู่คำไวยากรณ์อีกคำหนึ่ง (คำลงท้ายแสดงการยืนยัน) ดังแสดงในแผนภูมิด้านล่างนี้

แผนภูมิที่ 3 กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ของคำว่า 佢 gai⁵

(ดัดแปลงจาก สิริวรรณ แซ่โจ้ว 2561)

สรุปและอภิปรายผล

หน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 e^5 แต่ละหน้าที่ที่ปรากฏในบทละครซึ่งเป็นต้นแบบทางตอนใต้ของจีนแถบมณฑลฮกเกี้ยนสะท้อนให้เห็นการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ตั้งแต่สมัยโบราณ กระบวนการกลายหน้าที่ของคำว่า 個 e^5 ในภาษาฮกเกี้ยนยุคหมิงซึ่งปรากฏลักษณะเดียวกับภาษาฮกเกี้ยนไต้หวัน คือเป็นรูปแบบทิศทางเดียว (unidirectionality) จากคำลักษณะนามพัฒนาไปสู่คำเสริมโครงสร้าง และพัฒนาต่อไปสู่คำลงท้ายแสดงการยืนยัน ในที่สุด ไม่พบกระบวนการกลายหน้าที่จากคำไวยากรณ์เป็นคำเนื้อหา (degrammaticalization) ดังเช่นคำลักษณะนาม 個 gai^5 ในภาษาถิ่นโบราณอย่างภาษาแต้จิ๋วซึ่งได้กลายหน้าที่จากคำนิยมสรรพนามไปเป็นวิเคราะฏกรรยา

จากข้อสรุปข้างต้นทำให้เราทราบว่าภาษาฮกเกี้ยนไต้หวันเป็นภาษาถิ่นที่ยังรักษารูปแบบดั้งเดิมทางไวยากรณ์และกระบวนการกลายหน้าที่ของภาษาฮกเกี้ยนโบราณเอาไว้ได้เป็นอย่างดี จะเห็นว่าการศึกษาภาษาฮกเกี้ยนไต้หวันมีประโยชน์ต่อการศึกษากการกลายหน้าที่ทางไวยากรณ์ของ 個 gai^5 ในภาษาหมิ่นหนันถิ่นอื่นอย่างภาษาแต้จิ๋วด้วยเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

เก็จวิรัส ตั้งสิริวิสต์ และคณะ. (2560). การเรียนรู้ภาษาจีนเชิงวัฒนธรรมของนักศึกษา สาขาวิชาการสอนภาษาจีนในฐานะ ภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน), 582-591.

ประพิน มโนมัยวิบูลย์. (2545). ไวยากรณ์จีนกลาง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทรงศนี โมรา. (2561). การศึกษาการรับรู้ภาษาจีนของนักศึกษาหลักสูตรสองปริญญา สาขาวิชาการสอนภาษาจีน ในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน), 3598-3610.

สิริวรรณ แซ่โจ้ว. (2561). การเปลี่ยนแปลงด้านหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของ 𠵿²¹³ (kai²¹³) ในภาษาแต้จิ๋ว. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 เสนอที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 22 มิถุนายน, 524-534.

ภาษาต่างประเทศ

Bisang, Walter, Nikolaus Himmelmann, and Björn Wiemer. (2004). What makes Grammaticalization? : A Look from its Fringes and its Components. Berlin: Mouton de Gruyter.

Cheng, Lisa Lai-Shen and Sybesma Rint. (1999). Bare and Not-so-Bare Nouns and the Structure of NP. *Linguistic Inquiry*, 30: 509-542.

Chor Winnie. (2013). From 'direction' to 'positive evaluation': On the grammaticalization, subjectification and intersubjectification of faan¹ 'return' in Cantonese. *Language and Linguistics* 14(1): 91-134.

Craig, Colette G. (1986). Jacaltec Noun Classifiers: A Study in Grammaticalization. *Lingua*, 70: 241-284.

Database of pre-modern Chinese texts. Accessed July 18, 2018. Available from Chinese Text Project homepage <https://ctext.org/wiki.pl?if=en&res=417688&remap=gb>

Diessel, Holger. (1999). Demonstratives: Form, Function and Grammaticalization. (*Typological Studies in Language* 42). John Benjamins Publishing Company, Amsterdam, Netherlands.

Dixon, Robert. (2003). Demonstratives: a cross-linguistic typology. *Studies in Language*, 27(1): 61-112.

- Greenberg, Joseph H. (1972). "Numeral classifiers and substantial number. Problems in the genesis of a linguistic type." *Working Papers on Language Universals* 9: 1- 39.
- Hong Wei-ren. (1995). Blending of Zhang-Quan dialects in Taiwan. In *Guoyuwen jiaoyu tongxun*, 11: 84-100.
- Hong Wei-ren and Zhang Su-rong. (2008). 臺中縣海線地區泉州腔的漸層分布——一個社會地理方言學的研究. In *Sociolinguistics and functional grammar*, 13-43. Taipei: Crane Publishing.
- Hopper, P. and E. Traugott. *Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press, 1993, 2003.
- Huang Rong-tai. (2007). Common words in Taiwanese. Accessed July 18. Available from www.mlps.ylc.edu.tw/schooldoc/mother_lang001/media/t002.doc
- Lai, Huei-ling. (2003). The Semantic Extension of Hakka LAU. *Language and Linguistics*, 4 (3): 533-561.
- Lehmann, Christian. (2010). On the function of numeral classifiers. In *Essais de typologie et de linguistique: générale. Mélanges offerts à Denis Creissels*, 435-445. Edited by Floricic, Franck. Lyon, École Normale Supérieure.
- Lei Dong-ping. (2012). The Research on the Formation of the Kind of Construction “He Ta Ge Tong kuai” and Its Semantics. *Linguistic Sciences*, (2): 134-147.
- Lin Bao-qing. (1992). *Minnan dialects course book*. Xiamen: Xiamen University Press.
- Lionnet. (2012). Unusual Grammar Leads to Unusual Grammaticalization: Verbal Demonstratives in the Juu Languages. MA Qualifying Paper, UC Berkeley.
- Lü Shu-xiang. (1944). *Xiandai Hanyu Babai Ci*. Beijing: The Commercial Press.
- Ma Qing-zhu. (1992). *Chinese verbs and verbal structure*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.
- Meral, Unver. (2017). On Voice in English: An Awareness Raising Attempt on Passive Voice. *European Journal of Foreign Language Teaching*, 2 (3): 17-28.
- Ministry of Education Taiwan. (1996). *Practical Manual for the Taiwan Southern Min Romanization System*. 2nd ed. Taipei.
- Norde, Muriel. (2009). *Degrammaticalization*. Oxford: Oxford University Press.
- Rhee, Seon. (2011). At the End of the Grammaticalization Path: A Case of ha-. The 2011 Winter Int'l Conference on Linguistics in Soul (WICLIS) January 4-5, Korea University, Seoul, Korea.
- Shao Jing-min. (1984). 動+個+形/動結構分析——兼與遊汝傑同誌商榷. *Chinese Language learning*, (2): 50-54.

- Simons, Gary F. and Charles D. Fennig, editors. (2018). *Ethnologue: Languages of Asia*, Twenty-First Edition. SIL International, United States.
- Wu Fu-xiang, Feng Sheng-li, and Cheng-Teh James Huang. (2006). The source of the Chinese construction “numeral+classifier+noun”. *Zhongguo Yuwen*, 5: 387-400.
- Wu Kun-ming. (1997). The Origin and Name of Taiwanese Dialect. *Taiwan Studies*, (5) June: 54-73.
- Xing, Janet Zhi-qun. (2013). Semantic change in the grammaticalization of classifiers in Mandarin. Accessed July 18. Available from ocw.nctu.edu.tw/course/famc021/RP07-1.pdf
- Xu & Matthews. (2011). On the polyfunctionality and grammaticalization of the morpheme 'kai' in the Chaozhou dialect. In *Nominalization in Asian Languages: Diachronic and typological perspectives*, p. 109-124. Edited by Yap FH (et al.), Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Zhao Yuan-ren. (1979). *A grammar of spoken Chinese*. Translated and adapted by Lü Shu-xiang. Beijing: The Commercial Press.
- Zong Shou-yun. (2012). *A Cognitive Study of Chinese Quantifiers*. Beijing: Beijing World Publishing Corporation.
- Zhu De-xi. (1982). *Lectures on Chinese grammar*. Beijing: The Commercial Press.